

(NEODVISNI) AGREGATOR NA SLOVENSKIH TRGIH ELEKTRIČNE ENERGIJE – AKTUALNI VIDIKI

VPLIV NA DOBAVITELJE IN PREDLOG REŠITVE

Javno posvetovanje Agencije za energijo

SVDEE

Ljubljana

Delavnica, 19. oktober 2020

NAMEN POSVETOVANJA IN POMANJKLJIVOSTI TRENUTNEGA STANJA

- EU zakonodaja zahteva implementacijo modela neodvisnega agregatorja:
 - omogočanje delovanja agregatorja in sodelovanja vseh odjemalcev brez soglasja dobavitelja
 - preprečevanje diskriminatornih tehničnih in upravnih zahtev, postopkov ali pristojbin za odjemalce s strani dobavitelja zato, ker odjemalec sodeluje v agregiranju
- V Sloveniji to področje trenutno še ni neurejeno → s strani MzI, AgEn se v sklopu implementacije CEP že dogajajo aktivnosti in presoje možnih modelov
- Urejenost področja mora rešiti sledeča trenutno odprta vprašanja, ki vplivajo na dobavitelje:
 - Prenos energije
 - Plačilo energije
 - Pravilno pripisovanje odstopanj
 - Pravilnost obračuna vseh relevantnih postavk

PREDLOGI REŠITVE POSVETOVALNEGA DOKUMENTA

- Modeli kot predlagani v posvetovalnem dokumentu:

MODEL	VPLIV NA DOBAVITELJE	SPREJEMLJIVOST
<i>Obstoječi model</i>	Odprta vprašanja plačila energije, prenos energije, odstopan	NI SPREJEMLJIVO
<i>Model brez posegov</i>	Kot obstoječ model (številna odprta vprašanja)	NI SPREJEMLJIVO
<i>Korekcijski model</i>	Nepravilnost obračuna in/ali vrednotenje energije	NI SPREJEMLJIVO
<i>Kompenzacijski model</i>	Neizvedljivost določanja ustrezne regulirane cene	NI SPREJEMLJIVO
<i>Split supply model</i>	Več dobaviteljev za enega odjemalca	NE RAZREŠENO

- Čeprav imajo določeni modeli nekatere prednosti, nobeden izmed njih ne reši vsa trenutno odprta vprašanja in ne zagotovi finančno nevtralnega vpliva za dobavitelje
- Predlog novega modela, ki združuje prednosti različnih modelov in jih dopolni z rešitvijo vseh odprtih vprašanj

PREDLOG REŠITVE: MODEL CENTRALNE ENTITETE

- **Vzpostavi se vloga CENTRALNE ENTITETE**, ki zagotovi nadgradnjo merilnih podatkov in ustrezno alokacijo (glede na aktivacije) agregatorju in dobavitelju ter **tako zagotovi pravilnost in pravičnost obračuna tako energije kot vseh relevantnih postavk**
- Model CENTRALNE ENTITETE tako izpolnjuje ključni pogoj za uspešno implementacijo neodvisnega agregatorja – **zagotavljanje finančne nevtralnosti za dobavitelje**
- Glede na trenutne vloge in odgovornosti na trgu električne energije je **BORZEN najbolj primeren za prevzem vloge CENTRALNE ENTITETE**

MODEL CENTRALNE ENTITETE SE LAHKO IMPLEMENTIRA KOT:

• IMPLEMENTACIJSKI MODEL 1

- Implementacija preko nadgradnje obračunskih podatkov → prenos energije preko Centralne Entitete
- **Dobavitelj dobi energijo plačano, kot napovedano in dobavljeno v odsotnosti aktivacije → finančno nevtralni vpliv**
 - Ker ni vsa dobavljena energija tudi porabljena, mora dobavitelj ločeno zaračunati energijo in omrežnino/trošarino/prispevke
 - *ALTERNATIVA:*
 - *dobavitelj izvede obračun, kot da se aktivacija ni zgodila (ne prilagodi billing-a)*
 - *poračun razlike izvede Centralna Entiteta (zahteva spremembe omrežninskih in trošarinskih predpisov in zakonodaje)*

• IMPLEMENTACIJSKI MODEL 2

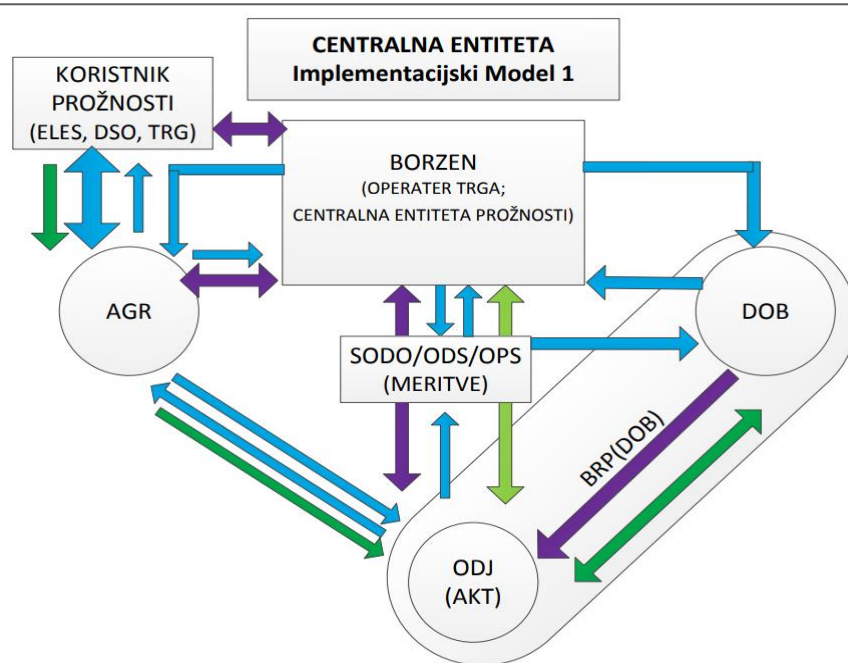
- Implementacija preko virtualnega merilnega mesta prožnosti (VMMP) → prenos energije preko odprte pogodbe na VMMP
- Centralna Entiteta izvede alokacijo relevantnih podatkov in količin dobavitelju in agregatorju, in vsak izvede svoj obračun vseh relevantnih postavk preko svoje odprte pogodbe
- **Dobavitelj dobi energijo plačano, kot napovedano in dobavljeno v odsotnosti aktivacije → finančno nevtralni vpliv**
 - Ker ni vsa dobavljena energija tudi porabljena, mora dobavitelj ločeno zaračunati energijo in omrežnino/trošarino/prispevke

IMPLEMENTACIJSKI MODEL 1 – NADGRADNJA OBRAČUNSKIH PODATKOV; PRENOS PREKO CE

OPOMBA: Prikazan primer je *znižan* odjem zaradi aktivacije. Pri primeru *povečanega* odjema (npr. za 1 MW) se v primeru, da DOB zaračuna vse ne-energetske postavke, pojavi **vprašanje zaračunavanja npr. omrežnine in trošarine** (ker je DOB trošarinski zavezanec) **tudi za energijo, katero sam ni dobavil** (saj je dodatni 1 MW, katerega odjemalec porabi, le-ta pridobil od AGR)!

PROCES	IMPLEMENTACIJSKI MODEL 1	
SENDER	STEP	RECEIVER
1 BRP(DOB)	Odda OBRATOVALNO NAPOVED za 10 MW	BORZEN
2 ELES/DSO/TRG	Povpraševanje po prožnosti 1 MW	BRP(AGR)
3 BRP(AGR)	Podaja ponudbo za prožnost 1 MW (po tržni ceni prožnosti PFLEXM)	ELES/DSO/TRG
4 BRP(AGR)	Aktivira prožnost za 1 MW (po pogodbeni ceni prožnosti PFLEXP)	ODJ(AKT)
5 ODJ(AKT)	Izvede prožnost za 1 MW (CE prevzame v imenu ODJ(AKT))	BORZEN
6 BRP(AGR)	Izmeri aktivacijo in posreduje podatke	ELES/DSO/TRG; BORZEN
7 BRP(DOB)	Dobavi 10 MW; zaradi aktivacije 1MW ODJ(AKT) porabi le 9 MW	ODJ(AKT)
8 ELES/DSO/TRG	Izvede ZAPRTO POGODBO za 1MW z BRP(AGR)	BORZEN
9 BRP(AGR)	Izvede ZAPRTO POGODBO za 1MW z ELES/DSO/TRG in z BORZEN	BORZEN
10 BORZEN	Izvede ZAPRTO POGODBO za 1 MW z BRP(AGR) v imenu ODJ(AKT)	BRP(AGR)
11 ODJ(AKT)	MERITEV se shrani v SODO/ODS/OPS podatkovni bazi	SODO/ODS/OPS
12 SODO/ODS/OPS	Posreduje MERITVE za dopolnitev s podatki o AKTIVACIJAH	BORZEN
13 BORZEN	Dopolni MERITVE glede na podatke o AKTIVACIJAH; pošlje dopolnjene PODATKE (v tem primeru: 9 MW odjema in porabe, 1 MW 'prenosa')	SODO/ODS/OPS
14 SODO/ODS/OPS	Pošlje dopolnjene PODATKE (v tem primeru: 9 MW odjema in porabe, 1 MW 'prenosa')	BRP(DOB); BORZEN
15 BORZEN	Izvede BILANČNI OBRAČUN	BRP(DOB); BRP(AGR)
16 ELES/DSO/TRG	Plača 1 MW (po tržni ceni prožnosti PFLEXM)	BRP(AGR)
17 BRP(AGR)	Plača 1 MW (po pogodbeni ceni prožnosti PFLEXP)	ODJ(AKT)
18 BRP(DOB)	Zaračuna 9 MW po OP (pogodbena cena PDOB) + omrežnina, +dajatve, +DDV in + 1 MW (pogodbena cena PDOB) brez omrežnine, dajatve, +DDV AU 10 MW po OP (pogodbena cena PDOB) + omrežnina, +dajatve, +DDV --> v tem primeru se izvede tudi korak 20	ODJ(AKT)
19 ODJ(AKT)	Plača 9 MW po OP (pogodbena cena PDOB) + omrežnina in dajatve in + 1 MW (pogodbena cena PDOB) brez omrežnine in dajatve AU 10 MW po OP (pogodbena cena PDOB) + omrežnina, +dajatve, +DDV --> v tem primeru se izvede tudi korak 20	BRP(DOB)
20 BORZEN	Izvede poračun z ODJ(AKT) v primeru, da BRP(DOB) zaračuna 10 MW po OP (pogodbena cena PDOB) + omrežnina in dajatve (kot da se aktivacija ne bi zgodila) --> BORZEN zagotovi pravilnost obračuna postavk na ravni ODJ(AKT)	ODJ(AKT)

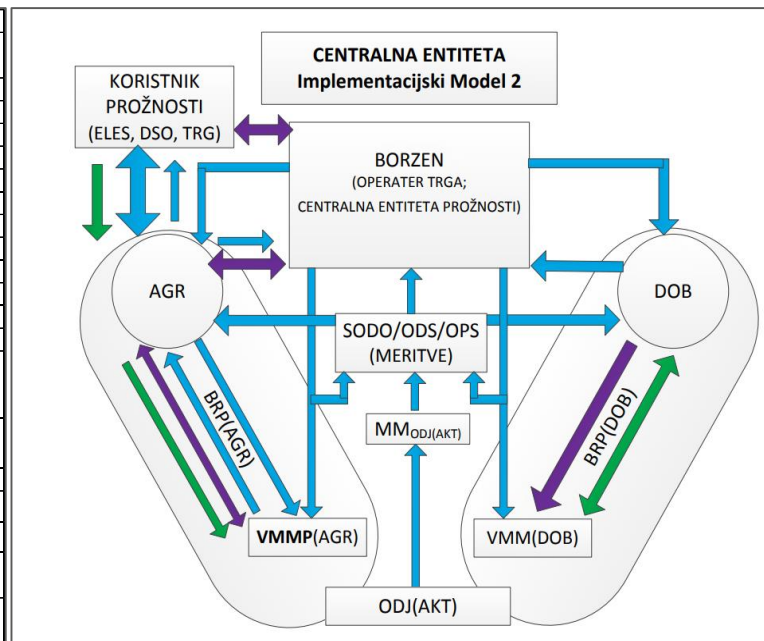

ODSTOPANJA AGREGATORJA (CENTRALNA ENTITETA - IMPLEMENTACIJSKI MODEL 1)				
RELACIJA	KORISTNIK PROŽNOSTI (NPR. ELES)-AGR	AGR-ODJ	AGR-DOB	DOB-ODJ
TIP POGODBE	ZP	ZP (via CE)	N/A	OP
ODSTOPANJA	AGREGATOR ODSTOPA, ČE ENERGIJO, KI JO PRENESE ELESU (ZP), NI ENAKA KOT ENERGIJA, KI JO PREJME V SVOJO BS (PREKO BORZENA V IMENU ODJEMALCA). Lahko sicer tudi obratno, npr. AGR pošlje ZP za celo aktivacijo na BORZEN, ELES pa ZP le za del aktivacije, ki je priznan (razlika so odstopanja)			

IMPLEMENTACIJSKI MODEL 2 – VIRTUALNO MERILNO MESTO PROŽNOSTI (VMMP)

SENDER	STEP	RECEIVER
0 SODO/ODS/OPS;	Razdeli MMODJ(AKT) na več VMM, npr. VMM(DOB) in VMMP(AGR), z ločeno bilančno pripadnostjo	ODJ(AKT); BRP(DOB);
0 BORZEN	(VMM(DOB) = BRP(DOB); VMM(AGR) = BRP(AGR))	BRP(AGR)
1 BRP(DOB)	Odda OBRATOVALNO NAPOVED za 10 MW	BORZEN
2 ELES/DSO/TRG	Povpraševanje po prožnosti 1 MW	BRP(AGR)
3 BRP(AGR)	Podaja ponudbo za prožnost 1 MW (po tržni ceni prožnosti PFLEXM)	ELES/DSO/TRG
4 BRP(AGR)	Odda OBRATOVALNO NAPOVED za 1 MW (prožnost)	BORZEN
5 BRP(AGR)	Aktivira prožnost za 1 MW (po pogodbeni ceni prožnosti PFLEXP)	ODJ(AKT)
6 ODJ(AKT)	Izvede prožnost za 1 MW kot ODPRTA POGODBA na VMM(AGR)	BRP(AGR)
7 BRP(AGR)	Izmeri aktivacijo in posreduje podatke;	ELES/DSO/TRG; BORZEN
8 BRP(DOB)	Dobavi 10 MW; zaradi aktivacije 1MW ODJ(AKT) porabi le 9 MW	ODJ(AKT)
9 ELES/DSO/TRG	Izvede ZAPRTO POGODBO za 1MW z BRP(AGR)	BORZEN
10 BRP(AGR)	Izvede ZAPRTO POGODBO za 1MW z ELES/DSO/TRG	BORZEN
11 ODJ(AKT)	MERITEV se shrani v SODO/ODS/OPS podatkovni bazi	SODO/ODS/OPS
12 SODO/ODS/OPS	Posreduje MERITVE za dopolnitev s podatki o AKTIVACIJAH	BORZEN
13 BORZEN	Na podlagi podatkov o AKTIVACIJAH alokira relevantne količine na VMMP(AGR) in VMM(DOB), ter podatke posreduje SODO/ODS/OPS za upoštevanje pri OBRAČUNSKIH PODATKIH	VMM(AGR); VMM(DOB); SODO/ODS/OPS
14 SODO/ODS/OPS	Posreduje OBRAČUNSKO PODATKE, ki na podlagi BORZENOVH alokacij za VMM(DOB) že vsebujejo pravilno ALOKACIJO (v tem primeru: 9 MW odjema in porabe, 1 MW 'prenosa') kot tudi relevantne podatke za BRP(AGR)	BRP(DOB); BRP(AGR); BORZEN
15 BORZEN	Izvede BILANČNI OBRAČUN	BRP(DOB); BRP(AGR)
16 ELES/DSO/TRG	Plača 1 MW (po tržni ceni prožnosti PFLEXM)	BRP(AGR)
17 BRP(AGR)	Plača 1 MW (po pogodbeni ceni prožnosti PFLEXP)	ODJ(AKT)
18 BRP(DOB)	Zaračuna 9 MW po OP (pogodbena cena PDOB) + omrežnina, +dajatve, +DDV in + 1 MW (pogodbena cena PDOB) brez omrežnine, dajatev, +DDV	ODJ(AKT)
19 ODJ(AKT)	Plača 9 MW po OP (pogodbena cena PDOB) + omrežnina in dajatve in + 1 MW (pogodbena cena PDOB) brez omrežnine in dajatev	BRP(DOB)

ODSTOPANJA AGREGATORJA (CENTRALNA ENTITETA - IMPLEMENTACIJSKI MODEL 2)				
RELACIJA	KORISTNIK PROŽNOSTI (NPR. ELES)-AGR	AGR-ODJ	AGR-DOB	DOB-ODJ
TIP POGODBE	ZP	OP	N/A	OP
ODSTOPANJA	AGREGATOR ODSTOPA, ČE ENERGIJO, KI JO PRENESE ELESU (ZP), NI ENAKA KOT OBRATOVALNA NAPOVED (KI JO SPOROČI BORZENU NA PODLAGI AKTIVACIJE). Lahko sicer tudi obratno, npr. AGR pošlje OBRATOVALNO NAPOVED za celo aktivacijo na BORZEN, ELES pa ZP le za del aktivacije, ki je priznan (razlika so odstopanja)			

PRIMERNOST REŠITVE

- V vseh alternativna implementacije Modela Centralne Entitete je v določeni meri potrebno prilagoditi obračunski sistem
- Ključno: to bi bilo potrebno tudi pri implementaciji vseh modelov predlagane s strani Agencije, pri čemer ti modeli:
 - niso finančno nevtralni za dobavitelje
 - ne zagotovijo pravilnost in pravičnost obračuna
 - so težko praktično izvedljivi
- Ne glede na izbrano alternativo implementacije je finančni vpliv Modela Centralne Entitete na dobavitelja nevtralen
- Predlog je skladen s stališčem Sekcije (točka 4., Zapisnik 14. seje Zbora članov Sekcije za vprašanja dobaviteljev električne energije, 11.06.2020), sočasno pa ustrezno rešuje vsa trenutno odprta vprašanja